

Inleiding

Door de veranderingen in de zorg wordt er een steeds groter beroep gedaan op familie en vrijwilligers (zogenaamde informele zorg) in onze samenleving. Ook dienen de zorgprofessionals meer aandacht te besteden aan preventie om overbelasting van familie te voorkomen

Veranderingen in de zorg die invloed hebben op de samenwerkingen tussen formele en informele zorg zijn:

- Afbouw en begrenzing van begeleiding en persoonlijke verzorging vanuit de AWBZ
- Veranderingen in de financiering van de zorg
- Personeelsbeleid in de zorg
- Meer aandacht voor preventie, vroegsignalering met een grotere rol voor de eerste lijn
- Meer nadruk op de informele zorg bij extramuralisering en in de kleinschalig woonvormen.
- Meer nadruk op ketenzorg waarbij de mantelzorg vaak de meest constante factor in de ondersteuning is
- Toename van het aantal mensen met chronische en/of complexe gezondheidsproblemen
- Kortere ligduur in ziekenhuizen

De Rijnhoven hecht veel waarde aan een goede afstemming tussen professionele en informele zorg. Deze afstemming wordt in het strategisch beleid duidelijk beschreven. Daarnaast is informele zorg vervlochten in de reguliere jaarplannen van de managers.

Strategie

Uit de strategische analyse dd. 14 februari 2012, komt naar voren dat zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid, grenzen van de betaalbaarheid van de voorzieningen en afstemming met de gemeenschap steeds belangrijker wordt. Binnen deze ontwikkelingen wil De Rijnhoven zich t.o.v. de klant positioneren als een partner.

Zij wil dit bereiken dat door professionaliteit en kwaliteit van zorg te bieden maar vooral ook door de klant te ondersteunen zoveel mogelijk zelf richting te geven aan hun eigen leven. De Rijnhoven heeft niet voor de niets onderstaande missie en visie als leidraad voor de komende beleidsperiode genomen.

Missie

De Rijnhoven ondersteunt ouderen bij een gelukkig leven met behoud van zoveel mogelijk zelfstandigheid.

Visie

De Rijnhoven heeft als professionele leverancier van gastvrije zorg & services voor ouderen een verbindende rol in het (sociale) netwerk van ouderen om de zelfredzaamheid al dan niet met behulp van het sociale netwerk te optimaliseren.

De Rijnhoven wil zorg en ondersteuning thuis bieden. Als zelfstandig wonen niet meer gaat biedt zij een veilige woonomgeving met zorg en behandeling in de nabije omgeving. Zij doet dit door het

aanbod kleinschalig, flexibel en vertrouwd te organiseren voor cliënten en door medewerkers met behulp van familie en vrijwilligers, passend binnen de financiële kaders en tot ieders tevredenheid.

Er worden drie vormen van ondersteuning onderscheiden:

- Familie: Langdurige zorg (meer dan 3 maanden) aan een hulpbehoevende, thuis of in een instelling, door personen uit de directe omgeving voortvloeiend uit de bestaande sociale relatie.
- Vrijwilliger: Iemand die zich vanuit een georganiseerd verband onbetaald en onverplicht inzet voor anderen.
- Professional: Deze verricht zijn werkzaamheden vanuit een organisatorisch verband, ontvangt salaris en is gebonden aan professionele richtlijnen en kwaliteitseisen.

Deze drie vormen met elkaar een driehoek waarbinnen het samenspel van belang is. De ervaring en kennis van familie over zijn of haar naaste, de bekwaam- en bevoegdheden van de zorgverlener en de inzet en instructie van de vrijwilliger.

Eigen verantwoordelijk- en zelfredzaamheid

Het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid, de zelfredzaamheid en de eigen mogelijkheden van burgers en hun sociale omgeving staan centraal in recente notities over de toekomstbestendigheid van de langdurige zorg. Ook het welzijnsbeleid van diverse gemeenten, gaat uit van het principe van zelfredzaamheid. En niet op de laatste plaats is het de wens van veel ouderen om zo lang mogelijk zelf de regie te houden over het eigen leven. Vanuit dit perspectief wil De Rijnhoven zich de komende jaren nog meer toeleggen op het ondersteunen van klanten in het zelf behouden van de regie en de eigen kracht in een situatie dat zij zorg en/of ondersteuning nodig hebben. Zij doet dit door het stimuleren van zelfmanagement m.b.v. informatie en het vormgeven aan de community care

Zelfmanagement en informatie

Zelfmanagement is hierbij van groot belang. Het geven van informatie over het ziektebeeld en gezondheid, de mogelijkheden om de kwaliteit van leven te verbeteren of te behouden en de wijze waarop professionele ondersteuning en behandeling hierbij kan helpen. Ook het systeem om de klant heen, zoals familie en vrijwilligers worden hierbij betrokken. Dit gebeurt in gesprekken, familie avonden, activiteiten en met ondersteuning van digitale systemen zoals bij familienet en CarenZorgt. In complexere situaties kan intensievere ondersteuning noodzakelijk zijn. Dat kan dan door middel van individuele of groepsbegeleiding of zorg coördinatie.

Community care

Community care betekent dat *alle* mensen mee kunnen doen in de samenleving onder voorwaarde van de aanwezigheid van een sociaal netwerk. Dit sociale netwerk, dat bestaat uit familie, vrienden, vrijwilligers en professionals, ondersteunt de kwetsbare oudere. Het uitgangspunt is gewoon waar mogelijk en speciaal waar nodig. De Rijnhoven wil hier een bijdrage aan leveren door te investeren in de lokale gemeenschappen en wil daarbij de verbinding leggen met bewoners en sleutelfiguren versterken. De actieve deelname aanzheimercafé's en ontmoetingscentra zijn hiervan een voorbeeld.

De betrokkenheid van het sociale netwerk geldt niet alleen voor de zelfstandig wonende ouderen, maar ook voor de ouderen die bij De Rijnhoven wonen. Naast de betrokkenheid van het sociale netwerk zal De Rijnhoven zich vooral faciliterend opstellen.

Zodra community care beschikbaar is als vervanging van en aanvulling op de institutionele zorg zal opname uitgesteld en zelfs voorkomen kunnen worden tenzij veiligheid in het geding is en/of deskundigheid noodzakelijk is.

Sociaal netwerk in de wijk

Extramuraal betekent community care dat de wijkzorg aansluiting vindt bij het sociaal netwerk van de ouderen en dat zij hun deskundigheid dienend en coöperatief kan inzetten. De wijze waarop dit vorm gegeven wordt kent een grote variëteit, afhankelijk van de spelers in een bepaalde buurt. Per wijk wordt gekeken hoe de sociale netwerken zijn opgebouwd en welke rol de wijkzorg van De Rijnhoven hier in kan spelen. Door investeringen in de wijkzorg versterkt De Rijnhoven haar positie in de lokale buurtgemeenschappen.

Samenwerking met andere partijen is daarbij mogelijk en zal nader worden onderzocht, m.n. de positie van de welzijnsorganisaties is hierin cruciaal t.w. de buurtteams in Utrecht en de SWOM in Montfoort. De wijkzorg zal hier nauw mee samen werken maar is zelf ook goed op de hoogte van het ondersteuningsaanbod in de wijk. Daarnaast speelt de wijkverpleegkundige een belangrijke rol bij de overdracht van informatie naar de 1^e lijn en/of de zorgaanbieder.

Op clientniveau zal via de invoering van een zorgleefplan inzichtelijk gemaakt kunnen worden wat de (on)mogelijkheden van de cliënt en zijn sociaal netwerk zijn. Dit zorgleefplan biedt tevens de mogelijkheid om de belasting van familie te volgen en overbelasting tijdig te signaleren en daarmee dure opname te voorkomen.

Familieparticipatie in de zorginstelling

Met betrekking tot het kleinschalig (groeps)wonen kijkt De Rijnhoven meer naar de eigen mogelijkheden van de cliënt en zijn sociale netwerk en stemt deze af met de professionele zorg- en dienstverlening. De Rijnhoven als zorgaanbieder voor ouderen moet nog meer verbinding leggen met de samenleving buiten haar muren om meer maatschappelijke participatie mogelijk te maken.

Familieparticipatie is hierbij een belangrijk instrument. De rol van familie is namelijk essentieel voor het kleinschalig wonen in de instelling. Zij zorg voor huiselijkheid en herkenbaarheid waardoor het uitgangspunt "net als thuis" ook letterlijk vorm kan krijgen. Familie biedt daarnaast extra handen en ogen in de woning. Daar staat tegenover dat familie ondersteuning krijgt in de vorm van scholing, deelname aan Rijnhovenactiviteiten maar ook praktisch zoals gratis mee- eten als zij bijvoorbeeld voor een groep hebben gekookt. Het is belangrijk dat de verwachtingen van De Rijnhoven en de familie over en weer goed uitgesproken worden, dit wordt bijv. vastgelegd in de gezamenlijke huisregels voor de woning of in het individuele zorgplan. Een van de hulpmiddelen om de communicatie en daarmee verwachtingen te organiseren is het gebruik van familienet.

Aandachtspunt blijft de bereidheid van de organisatie maar ook de mogelijkheden van het kwaliteitskader om de zorg met familie te delen en daarbij grenzen te verkennen/verleggen op een veilige en verantwoorde wijze.